

Přijímací řízení 2002/2003 – Věcný záměr

*pro červnové jednání Akademického senátu FF UK (upravený materiál na základě návrhu z 26.3.2001, projednaného kolegiem děkana 25.5.2001, dubnovým zasedáním AS FF UK, studijní komisi 24.5.2001, poradou vedoucích kateder 25.6.2001) Připravil:
Josef Herman, verze z 25. 6.2001*

1. Východiska návrhu

1.1. Předložený materiál vychází z proměny podmínek pro přijímací řízení na FF UK, k níž došlo v červenci 2000 požadavkem prorektorky J. Svobodové na důsledné dodržování ustanovení VŠ zákona a Řádu přijímacího řízení FF UK, zejména těch položek, v nichž FF UK dosud požívala písemně nikdy nepotvrzenou výjimku – hlavně do roku 2000 praktikovaná zásada přijímat ke studiu na FF UK pouze jednu přihlášku. Výhrady některých učitelů FF UK vůči letošní koncepci přijímacího řízení nerespektují reálnou situaci a nepřicházejí s návrhem jejího řešení, pouze žádají návrat k předchozí praxi, která však není organizačně realizovatelná (systémově, nikoli pro neschopnost studijního oddělení, jak se mylně v některých výhradách uvádí).

1.2. Kromě toho vedení FF UK zastává názor, že je třeba proměnit dosavadní přísně oborové přijímací řízení a upřesnit smysl obou částí dvoukolové zkoušky: první (písemné) kolo zkoumá obecnější předpoklady uchazeče ke studiu, druhé „oborové“ zkoumá specifické oborové předpoklady ke studiu oboru. Tento model považujeme za perspektivní i vzhledem k předpokládané restrukturalizaci studia.

1.3. Možné organizační modely PŘ při možnosti podat si více přihlášek ke studiu na FF UK:

1.3.1. Nerespektovat možné termínové kolize při přijetí více přihlášek ke studiu (nepřípustné, resp. krajně nevhodné).

1.3.2. Současné dvoukolové PŘ změnit na jednokolové (zřejmě

pouze písemné), kdy by se zhruba ve čtrnáctidenním intervalu realizovala jednokolová oborová PŘZK (zřejmě nevhodné).

1.3.3. Otevírat omezený počet studijních oborů (každý rok jiný) tak, aby bylo možné realizovat dvoukolovou oborovou PŘZK (nevhodné).

1.3.4. Omezit počet písemných zkoušek v prvních kole tak, aby byl realizovatelný dle stávajícího harmonogramu (tj. v jednom týdnu) bez vzájemného překrývání, z tohoto kola pustit do druhého kola pouze omezený, předem zhruba stanovený počet uchazečů k podrobnějšímu přezkoušení. (tento model vedení FF UK zvolilo pro rok 2000 a navrhuje s obměnami i pro rok 2001).

1.3.5. Důslednější varianta předchozího: Stanovit jednu písemnou zkoušku na FF UK a návazně oborové ústní zkoušky (na toto řešení není FF UK připravena, perspektivní do budoucna).

2. Obecná strategie přijímacího řízení

Ponechat a dále rozvíjet pojetí přijímacího řízení z roku 2001/2002, které respektuje ve všech parametrech ustanovení VŠ zákona a vnitřní předpisy UK a FFUK:

2.1. Přijímací řízení rozdělit do dvou částí: přijímání uchazečů „zvenku“ (stávající termíny), změny oborů uvnitř fakulty a učitelství (září, dle připravené novely SZŘ) dle zásady podporovat mobilitu studentů. Toto vnitrofacultní přijímací řízení by nebylo omezeno počty přijímaných studentů (už jsou všichni studenty FF UK), nebylo by omezeno vypisováním oborů, přijímací zkouška by se konala pouze na oborech dle dispozic těchto oborů (případně by bylo možné ji prominout). Toto přijímací řízení by bylo možné a žádoucí vypsát již pro letošní rok!

2.2. Přijímat přihlášky pouze do jednooborového studia a případné kombinace vytvářet až při zápisu (viz též 1.8). Ve vypsáních podmínkách přijímacího řízení by byl uveden soupis povinně dvouoborových, povinně jednooborových a volitelně jedno i dvouoborových oborů, případně výslovně vyloučena kombinace oboru s jinými obory tam, kde učitelé budou toto omezení vyžadovat. Výslovně je třeba zamezit kombinaci „tříoborů“ (pakliže nebude upravena ve SZŘ). Uchazeč by za přihlášku na povinně dvouoborový obor platil pouze poloviční

poplatek s tím, že musí podat pro přijetí minimálně ještě jednu přihlášku. Značně by to zjednodušilo organizaci přijímacího řízení a odstranilo by to nechtěnou „likvidaci“ uchazečů protioborem. Pakliže bude žádoucí v některých případech vypisovat pevné kombinace (učitelské aprobase), pak tuto kombinaci považovat za jeden obor s jednou přijímací zkouškou u jedné společné zkušební komise.

2.3. Odstranit omezení jedné přihlášky na jeden stud. program, omezuje kombinace uvnitř programu (filologie) a není nutné z organizačního hlediska, pakliže bude přijímací řízení pouze dvoukolové (bude odstraněno současné „mezikolo“ na filologických oborech a bude zavedena regulérní talentová zkouška na uměnovědách dle 1.4).

2.4. Přijímací řízení je dvoukolové, první kolo tvoří písemná zkouška v rámci studijního programu nebo skupiny oborů stud. programu (v programu filologie), druhé tvoří oborová zkouška písemná, ústní či kombinovaná, organizovaná příslušným oborovým pracovištěm v termínech ústní zkoušky (v žádném případě se nebude opakovat letošní společné přezkoušení uchazečů v rámci „mezikola“). Je třeba zvážit zavedení případného třetího kola pro talentovou zkoušku, předřazenou počátku přijímací zkoušky (květen?), ta by pak ovšem možná měla být ryze vylučovací (postoupil – nepostoupil) a její výsledky by potom patrně neměly bodově zasahovat do vlastního přijímacího řízení.

2.5. Jsou stanoveny bodové limity a princip pořadí úspěšnosti pro jednotlivé části zkoušky a pro přijetí: celkový počet 100 bodů je rozdělen na 50 bodů pro písemnou „programovou“ a 50 pro „oborovou“ část zkoušky. Postup uchazečů do druhého kola je omezen jednak nejnižším počtem dosažených bodů 25, jednak dosaženým pořadím úspěšnosti (4 násobek v počtu uchazečů předem určeného k přijetí na daný obor), analogicky přijetí uchazeče hranicí 70 bodů a pořadím úspěšnosti.

2.6. Předem je stanoven numerus clausus (=předpokládaný, nikoli závazný počet k přijetí) pro jednotlivé obory z hlediska poměru počtu uchazečů/počtu přijatých z předchozího roku. S tímto údajem se nadále pracuje v konstrukci bodových

limitů (4 násobek pro postup z prvního kola).

2.7. Otevírání oborů bude nadále podřízeno akreditačním požadavkům na personální vybavení oboru (profesor, docent).

2.8. Je žádoucí a při zachování písemné zkoušky na stud. program možné zavést zcela volnou kombinovatelnost oborů, pakliže není limitována odbornými či studijními ohledy. Pro příští rok je umožněna programovou písemkou a zásadou přijímání do jednooborového studia (viz 1.2) a vytvářením případných kombinací až při zápisu. Na druhé straně je otázkou vypisování tradičních „učitelských“ kombinací. Situaci ovšem zřejmě promění zavedení navazujícího studia v duchu novely VŠ zákona.

2.9. Za stanovených podmínek je možné prominout část nebo celou přijímací zkoušku. Je třeba stávající podmínky dále dopracovat, zejména pro zahraniční uchazeče. Teoreticky se předpokládá možnost uznání písemné zkoušky z předchozího roku, a to ve výši tehdy dosažených bodů, pakliže ovšem zůstanou písemky identické – pro příští rok nerealizovatelné. Bylo by žádoucí zavést prominutí zkoušky v ryze humanitárních případech (těžké onemocnění apod.) na základě zdůvodněné doložené písemné žádosti.

2.10. Realizuje se náhradní termín PŘZK. Dále se řeší možnost přezkoumání sporných lékařských vysvědčení jako dokladů k žádosti o náhradní termín PŘZK. Do podmínek uvést možnost lékařského přezkoumání takové žádosti.

2.11. V přihlášce nadále nevyžadovat lékařské potvrzení (přes letošní zkušenosti se zřejmě duševně labilními uchazeči).

3. První písemné kolo PŘ

3.1. Písemná zkouška na studijní program odpovídá logice postupné proměny studia. Dokud nebudou uspokojivě dořešeny studijní programy v oblasti filologických oborů bude vhodné pro potřeby prvního kola PŘZK rozdělit stávající stud. program filologie do několika skupin oborů (4-6, jedním z nich musí být čeština pro cizince) – úkol pro garanty studijního programu filologie a vedoucí filologických oborových pracovišť do konce června, nejdéle pak do poloviny září. Lze také zvážit stovebnicový princip skladby „testů“ z několika omezených

„předmětů“ pro celou fakultu.

Poznámka k 3.1.: na základě jednání porady vedoucích kateder bylo na návrh vedoucího garanta stud. programu filologie doc. M. Procházky doporučeno, aby AS FF UK projednal věcný záměr přijímacího řízení bez specifikace písemné zkoušky na program filologie, členění tohoto programu z hlediska potřeb přijímacího řízení a z hlediska budoucího uspořádání struktury stud. programů filologických oborů bude předmětem dalšího jednání, které bude ukončeno nejdéle do 15.9.2001.

3.2. Písemná zkouška na studijní program zajišťuje přezkoušení z obecnějších předpokladů ke studiu nežli jen oborových. Je třeba zvážit, zda bude účelné první část PŘZK dále zobecňovat a zkoumat v ní zejména obecnější předpoklady a znalosti ke studiu.

3.3. Omezený počet písemek (nyní 11, do budoucna z obsahového i organizačního hlediska patrně nejvýše 20) první kolo PŘZK zjednodušuje organizačně (ovšem s větším vypětím a počtem pracovníků v daný okamžik jednoho termínu v řadě místností pro velkou skupinu uchazečů – zkušenosti z letošní filologie), umožňuje také návaznost na předpokládanou koordinaci PŘ z úrovně univerzity.

3.4. Snížený počet písemných zkoušek omezený počtem studijních programů by se také měl projevit ve zvýšení jejich kvality (o řadě dosud používaných testů lze pochybovat, ostatně i v navržených modelových testech jsou sporné položky!) a k adekvátnímu statistickému vyhodnocení výsledků písemné zkoušky. Vyhodnocování testů bude výhledově prováděno za použití výpočetní techniky.

3.5. Bude třeba dořešit formu písemného přezkoušení – zda pouze test (vyhodnotitelný strojně), či jiné podoby písemky (předpokládají individuální hodnocení učitelem), případně kombinace (letos např. pedagogika – několik netestových otázek). V případě, kdy to podmínky studijních programů (oborů) a počty uchazečů dovolují, je možné zvážit i jinou formu písemné práce než strojně vyhodnotitelný test, přičemž musí být předem stanovená transparentní formální kritéria pro vyhodnocení této práce.

3.6. Dle zkušeností z letošního PŘ umožnit strojní vyhodnocení všech „zaškrtávacích“ testů, při užití jiného typu písemného přezkoušení v prvním kole platí zásada, že zadávající musí zajistit dle harmonogramu PŘ též opravu.

3.7. Bude třeba dořešit možné lékařské přezkoumání žádostí o úlevy ze zdravotních důvodů v průběhu přijímací zkoušky – uvést ho do podmínek přijímacího řízení (dle právní porady z rektorátu lze).

4. Nezbytné dopracování přijímacího řízení

4.1. V návaznosti na novelu VŠ zákona bude třeba dořešit vztah přijímání do běžných bakalářských a magisterských programů k přijímání do kurzů v rámci CŽV.

4.2. Přijímání cizinců: s výjimkou češtiny pro cizince neumožňovat žádné jazykové výjimky a úlevy, přijetí těch uchazečů- cizinců, kteří již absolvovali ucelenou část studia téhož nebo analogického oboru, je možné řešit prominutím PŘZK.
